

Intervju

OKTAVIJA GERČAN, prof. i autorica udžbenika za engleski jezik

Biografija

Oktavija Gerčan rođena je u učiteljskoj obitelji u Vinici kod Varaždina 1915. godine, gdje je završila četiri razreda osnovne škole. Nakon smrti oca majka joj je bila premještena u osnovnu školu u Varaždin, te je Oktavija tamo završila građansku školu. Nastavila je školovanje u Učiteljskoj školi u Čakovcu i maturirala 1934. godine. Tri godine čekala je dekret za učiteljsko mjesto, a za to vrijeme naučila je strojopis, hrvatsku i njemačku stenografiju i radila kao inokorespondent u tadašnjoj Tekstilnoj industriji Varaždin. Od 1937. do 1940. godine radila je kao učiteljica u osnovnim školama na Kordunu i u Međimurju. Stekavši sve uvjete za dobivanje stipendije za nastavak školovanja, upisuje studijske predmete njemački i hrvatski jezik na Višoj odnosno Visokoj pedagoškoj školi u Zagrebu. Nakon završetka tog studija – 1943. godine – radila je u građanskoj školi u Slavonskom Brodu kao nastavnik njemačkog i hrvatskog jezika. U tim ratnim godinama uvjeti života i rada bili su vrlo nepovoljni, pa se preselila u Zagreb. Godine 1947. dobiva mjesto nastavnika u Osnovnoj školi "Kaptol" u Zagrebu, gdje je radila sve do 1968. godine. U tom razdoblju završila je dopunu studija engleskog jezika na Pedagoškoj akademiji u Zagrebu.

Godine 1968. imenovana je prosvjetnom savjetnicom za njemački i engleski jezik u Regionalnom zavodu za unapređivanje osnovnog obrazovanja u Zagrebu. Tu dužnost uspješno je obavljala do 1978. godine, tj. do odlaska u mirovinu.

Oktavija Gerčan je svojim predanim i kreativnim radom godinama pridonosila, a to i danas čini, unapređenju nastave stranih jezika u našim školama. Autorica je i suautorica brojnih udžbenika, radnih bilježnica, priručnika i didaktičkog materijala za engleski i njemački jezik. Kao prosvjetni savjetnik svojim je humanim i stručno-znalačkim pristupom i radom svesrdno pomagala našim nastavnicima i upućivala ih u otkrivanje najboljih načina i metoda rada u podučavanju engleskog i njemačkog jezika u osnovnim školama. Od 1974. do 1982. godine bila je aktivni član uredništva časopisa "Strani jezici" te je motivirala nastavnike da šalju svoje priloge iz prakse, posebice za rubriku "Naša iskustva".

Radovi

- We Learn English, udžbenik engleskog jezika za V. razred osnovne škole, ŠK, Zagreb, 1961.
- Priručnik za nastavnike uz udžbenik za V. razred, ŠK, Zagreb, 1961.
- We Learn English, udžbenik engleskog jezika za VIII. razred osnovne škole (suautorica Blanka Brozović), ŠK, Zagreb, 1963.
- Radne bilježnice za V, VI, VII. i VIII. razred osnovne škole za engleski jezik (suautorica Blanka Brozović), ŠK, Zagreb, 1963.

- Testovi za provjeravanje znanja (polugodišnji i godišnji) za engleski jezik u osnovnoj školi, ŠK, Zagreb, 1963.
- Sprechen Sie Deutsch? I. dio – četiri knjige za učenike i četiri knjige za nastavnike (suautorica Ksenija Petrović), Školska televizija, Zagreb, 1972.
- Sprechen Sie Deutsch? II. dio, dvije knjige za učenike i dvije knjige za nastavnike te popratni materijal uz TV tečaj (suautorica Ksenija Petrović), ŠK, Zagreb, 1974.
- Dijapozitivi uz TV–tečaj – Sprechen Sie Deutsch? (predlagač 156 dijapozitiva i autorica popratnih tekstova), ŠK, Zagreb, 1974.
- Serija udžbenika uz multimedijски sklop I speak English, za IV, V, VI, VII. i VIII. razred osnovne škole (suautorica Blanka Brozović), ŠK, Zagreb, od 1973. do 1978.
- Radne bilježnice uz udžbenike I speak English, za IV, V, VI, VII. i VIII. razred osnovne škole (suautorica Blanka Brozović), ŠK, Zagreb, od 1973. do 1978.
- Priručnici za nastavnike uz udžbenike i radne bilježnice za IV, V, VI, VII. i VIII. razred osnovne škole I Speak English (suautorica Blanka Brozović), ŠK, Zagreb, od 1973. do 1978.
- Serija dijapozitiva uz udžbenike za VII. i VIII. razred osnovne škole (suautorica Blanka Brozović), ŠK, Zagreb, 1978.
- Četiri element–filma za rad u IV, V. i VI. razredu osnovne škole
- Englesko–hrvatski i hrvatsko–engleski džepni rječnik za osnovnu školu (suautorica Blanka Brozović). ŠK, Zagreb, 1975.
- In English Please, udžbenik i priručnik za učenike za VII. razred osnovne škole (suautorice Blanka Brozović i Verica Zorić), ŠK, Zagreb, 1986.
- In English Please, udžbenik i priručnik za učenike za VIII. razred osnovne škole (suautorice Blanka Brozović i Verica Zorić). ŠK, Zagreb, 1987.
- Priručnik za nastavnike uz udžbenike i priručnike za učenike za VII. i VIII. razred osnovne škole In English Please (suautorice Blanka Brozović i Verica Zorić), ŠK, Zagreb 1989.
- Multimedijски sklop uz udžbenik i priručnik za VII. razred osnovne škole za engleski jezik (suautorice Blanka Brozović i Verica Zorić), ŠK, Zagreb, 1988.

Članci objavljeni u stručnom časopisu “Strani jezici”:

- Uloga igre i pjesme u nastavi stranog jezika u osnovnoj školi, br. 3, 1972.
- Pop–muzika i nastava stranog jezika, br. 3, 1974.
- 100 zapovijedi razrednih (za njemački i engleski jezik) br. 4, 1974. Grupni rad u nastavi stranog jezika, br. 4, 1974.

Nagrade

- Nagrada i priznanje Udružene samoupravne interesne zajednice odgoja i obrazovanja grada Zagreba povodom 8. svibnja – Dana oslobođenja Zagreba za uspješan rad u odgoju i osnovnom obrazovanju, 1978.
- Nagrada IVAN FILIPOVIĆ za unapređivanje pedagoške teorije i prakse, 1978.

— Godišnja nagrada Izdavačke radne organizacije Školska knjiga u Zagrebu —
“Davorin Trstenjak” — za dugogodišnji predani i uspješan rad, 1978.

RAZGOVOR S OKTAVIJOM GERČAN

Rodeni ste u Vinici u učiteljskoj obitelji, a živjeli ste i pobađali školu u Varaždinu, tradicionalno kulturnom središtu. Koje uspomene nosite iz djetinjstva i koliko je tadašnja okolina utjecala na vaš razvoj i zanimanje koje ste odabrali?

Mogu reći da je profesija mojih roditelja odigrala presudnu ulogu u mojem životnom opredjeljenju, kao što je to u obiteljima najčešće. Sjećanje na djetinjstvo provlači se kao zlatna nit kroz moj čitav život. Već onda, oko 1920, moji su roditelji bili veoma suvremeni u svojim nastavnim postupcima, kao i u kulturnom djelovanju na selu.

U obiteljskom domu stekla sam i muzičku naobrazbu. Otac je svirao klavir, orgulje, kao i sve vrste tamburica. Vodio je mješoviti pjevački zbor u selu, svirao orgulje u crkvi, uvijek bavao tamburaški orkestar. Nas djecu naučio je pjevati bezbroj narodnih pjesama, a dao nam je i prvu poduku u klaviru. Poslije smrti oca, preseljenjem u Varaždin, i dalje se njegovala glazba u našoj kući. Nastavili smo s učenjem klavira, a moj je brat završio Muzičku akademiju u Zagrebu. Varaždin je bio poznati muzički centar, gdje su već prije rata priređivani muzički koncerti uz sudjelovanje vrhunskih umjetnika iz Zagreba. U gradu su djelovala tri pjevačka zbora, a u jednom od njih sam i ja bila aktivni član. Ni u dalekim selima u kojima sam učiteljevala nisam se odrekla glazbe, samo što sam klavir morala zamijeniti harmonikom koju sam upotrebljavala za podučavanje učenika u pjevanju.

Vaša prva radna mjesta bila su učiteljska, i to po raznim mjestima Hrvatske. Kakvi su tada bili uvjeti rada prosvjetnih radnika i koliki je bio entuzijazam za taj posao?

Često sam govorila onima koji su mi postavljali slična pitanja da je život i rad na selima udaljenim od većih centara iskustvo kojega se ne bih nikad odrekla, ponajprije zbog boljeg upoznavanja ljudi i saobraćanja s njima. Prvo mjesto — na Kordunu — bilo je udaljeno 7 do 12 km od svih ostalih sela u kojima se nalazila škola. Pa ipak, mi učitelji smo se vrlo često sastajali. Kada je riječ o uvjetima rada prosvjetnih radnika, tu je zaista trebalo mnogo entuzijazma, jer su i sami roditelji, naročito na Kordunu, malo marili za školu. Rad nije bio kontinuiran, pa se, prema tome, nije mogao postići naročit uspjeh. Na Kordunu djeca su dolazila u školu iz pet do šest kilometara udaljenih zaselaka. Nešto je povoljnije stanje bilo u Medimurju, gdje se škola nalazila usred sela, a i roditelji su bili zainteresiraniji da im djeca završe osnovnu školu.

Da sam zaista uvijek željela biti samo prosvjetni radnik, dokazuje i činjenica što sam, odmah nakon dobivanja dekreta za učiteljsko mjesto, napustila radno mjesto inokorespondenta i otišla na Kordun da se posvetim zvanju za koje sam osjećala poseban afinitet.

Više od dvadeset godina radili ste kao nastavnik njemačkog i engleskog jezika u Osnovnoj školi “Kaptol” u Zagrebu. Koja ste iskustva stekli predajući te predmete i kojim ste se nastavnim materijalima koristili, posebice u poratnim godinama?

Točno 21 godinu radila sam kao nastavnik u Osnovnoj školi "Kaptol" u Zagrebu. Budući da su se odmah poslije rata na školama učili samo francuski i ruski jezik, predavala sam hrvatski jezik, a pored toga su me zaduživali za povijest, zemljopis, a ponekad i biologiju ili neki drugi predmet. Naime, bilo je malo stručnjaka za povijest, a za mnoge predmete nisu postojali udžbenici. Kad su u osnovnu školu uvedeni najprije njemački, a kasnije i engleski jezik od V. razreda, za te su jezike već postojali udžbenici. Istina, nisu postojala popratna nastavna sredstva, ali su bili dobri i svaki se nastavnik mogao njima uspješno služiti. Velika im je prednost bila što su bili ilustrirani, pa je svaki crtež mogao poslužiti kao baza za uvođenje vokabulara, za vođenje razgovora, za slobodno prepričavanje sadržaja, a najčešće i kao poticaj za obradu gramatike. Tvrdim da se svaki pisani tekst, ako po težini odgovara predznanju učenika, može upotrijebiti na najsuvremeniji način.

Kad se engleski jezik uveo i u IV. razred, za to nije postojao nikakav materijal, pa ga je trebalo načiniti. Strana literatura koja se i tada mogla nabaviti u tome mi je pomogla. Tada se u svijetu služilo direktnom metodom u nastavi stranog jezika, osobito na početnom stupnju, pa sam se pri uvođenju vokabulara koristila konkretnim predmetima i crtanjem na ploči kredama u boji. Vrlo rano sam uvela i lutku (Peter Pan), što je unijelo živost u rad. Pomoću lutke rješavala sam mnoge probleme, naročito pri uvođenju svakodnevnih fraza: pozdravljanja, oslovljavanja, međusobnog predstavljanja i sl. Tek s izradom prve serije novih engleskih udžbenika WE LEARN ENGLISH dobili smo prve audiovizualne materijale: zidne slike za IV. odnosno za V. razred, gramofonske ploče s izgovorenim tekstovima iz udžbenika za V. i VI. razred, a kasnije i magnetofonske vrpce za sve razrede. Udžbenici su bili već bogato i jasno ilustrirani, pa se svaki crtež mogao povećati pomoću episkopa. Bila je to serija udžbenika koju smo u suradnji izradile Blanka Brozović i ja, a bili su popraćeni i priručnicima za nastavnike za V, VI. i VII. razred.

Autorica ste niza udžbenika, radnih bilježnica i priručnika za nastavnike te popratnih materijala za nastavu engleskog i njemačkog jezika. Kako je započeo vaš rad na njihovoj izradi i kojim putem ste dolazili do teorijske podloge u tom pionirskom radu?

Dopustite da vas ispravim — suautorica sam niza udžbenika, radnih bilježnica, priručnika za nastavnike te popratnih materijala za nastavu engleskog i njemačkog jezika. Želite da kažem kako je počeo taj suautorski rad i kojim smo putem dolazile do teorijske podloge u izradi engleskih udžbenika. To je bio zaista pionirski rad, na koji me je potakla upravo moja suautorica Blanka Brozović. Naime, u našim povremenim susretima razgovarale smo o tome kako se snalazimo u radu bez udžbenika i ustanovile da se naš način rada gotovo sasvim podudara — služile smo se crtežom i konkretnim predmetima koje bismo donosile u razred, pa smo odlučile da se ujedinjenim snagama prihvatimo izrade engleskih udžbenika i ponudimo ih izdavačkom poduzeću "Školska knjiga" u Zagrebu. Naši udžbenici prihvaćeni su 1960/61. godine.

Moram naglasiti da izrada udžbenika ne može biti samo rezultat poznavanja teorijske podloge već mora postojati i praksa koja daje ili pozitivne rezultate ili upućuje na negativne strane nekog pristupa ili nastavnog postupka. Dakako, da bi se taj rad na izradi udžbenika usavršavao, trebalo je pratiti i strane udžbenike i stranu stručnu literaturu. Mnogo toga što je na tom području bilo napisano u Velikoj Britaniji, u SAD ili u Njemačkoj nabavljale smo u knjižarama. Pretplatile smo se na

strane časopise i primale 30–ak časopisa bilo stručnih, bilo onih namijenjenih učenicima, i to na njemačkom ili na engleskom jeziku. Naravno, sve to nije bilo dosta. Trebalo je pratiti i promjene u pristupu učenju stranog jezika i u metodi učenja i podučavanja, jer se pred nama nalazila izrada nove serije udžbenika I SPEAK ENGLISH. U početku smo slijedile principe audiovizualne metode i modificirane audiovizualne metode. Nešto kasnije taj je materijal – udžbenici i radne bilježnice, te elementi višeizvornih sklopova – poslužio kao baza za komunikacijski pristup učenju jezika, dakako uz nove upute za njihovo praktično korištenje.

Jedna od vaših studijskih grupa bio je i hrvatski jezik. Znamo da je dobro poznavanje materinskog jezika jedan od bitnih preduvjeta za svladavanje stranih jezika. Koliko je vama to pomoglo u nastavi i, posebno, u pisanju udžbenika, radnih bilježnica i priručnika za nastavnike?

Mislim da svaki nastavnik stranog jezika mora dobro poznavati materinski jezik, osobito danas kad se pristup učenju stranog jezika izmijenio, kad su napuštene razne metode koje nisu dale željene rezultate u osposobljavanju učenika da se stranim jezikom nauče služiti, da se osposobe za komuniciranje na govornom i pismenom planu kao nužnom potrebom današnjeg vremena. Tu materinski jezik može mnogo pomoći pri komparativnom objašnjenju jezičnih pojava u oba jezika. Dešava se i to da se zbog nesklada u nastavnom programu između hrvatskog ili srpskog i stranog jezika neko gramatičko gradivo u stranom jeziku mora obraditi prije istog gradiva u hrvatskom jeziku. Dobro poznavanje svog jezika naročito pomaže pri pisanju radnih bilježnica i radnih priručnika za učenike, pogotovo uz novije. Htjela bih naglasiti da smo se pri izradi udžbenika za VII. i VIII. razred In English Please (suautorice Blanka Brozović i Verica Zorić), a naročito pri pripremanju radnih priručnika za učenike, mnogo koristile rezultatima kontrastivne analize, projekta Filozofskog fakulteta u Zagrebu, kojom se uspoređuju sustavi hrvatskog ili srpskog i engleskog jezika. Rezultati su nam bili pristupačni, osobito oni iz 1985. godine što su izdani u knjizi "Chapters in Serbo–Croatian – English Contrastive Grammar" (pripremio dr. Rudolf Filipović). Gramatiku u radnom priručniku za učenike objašnjavamo na hrvatskom jeziku uz poređenje s istim jezičnim pojavama u engleskom jeziku. Učenici svjesno usvajaju sustav engleskog jezika (kognitivni pristup), pa tako stečeno znanje o jeziku i u jeziku mogu bolje primijeniti.

Udžbenicima i priručnicima za engleski jezik kojima ste vi autorica ili suautorica koriste se učenici i nastavnici već dugi niz godina. Kako ste se prilagođavali metodološkim promjenama pri njihovoj izradi s obzirom na to da su se u nastavi stranih jezika događale značajne promjene u pristupu i načinu poučavanja?

Kao što sam već kazala, uz udžbenike serije I Speak English postoje bogati višeizvorni sklopovi s raznim audiovizualnim pomagalima koja su neizbježna za uspješan rad. Kad je došlo do promjene u nastavnom programu, pa je npr. pisanu riječ trebalo uvoditi usporedo s govorom, preradile smo već postojeće udžbenike dodavanjem teksta prvobitnom dijelu udžbenika koji je bio namijenjen samo govornoj obradi te izradom radne bilježnice koja je, usporedo s uvođenjem govorne riječi, uvodila i njenu pisanu sliku. Neke druge promjene u pristupu tako izmijenjenim radnim materijalima objasnile smo u novim priručnicima za nastavnike. Znam da su to bile velike promjene za nastavnike, ali postojao je bogat audiovizualni materijal

koji se uspješno i dalje mogao koristiti, samo na nešto izmijenjen način. Autori udžbenika moraju neprestano pratiti razvoj metodike kako bi stalno osuvremenjivali pristup učenju stranog jezika.

Kao praktičar i autorica udžbenika te kao dugogodišnja prosvjetna savjetnica za njemački i engleski jezik imali ste prilike ocijeniti ulogu udžbenika s više strana. Recite, molim vas, kako doživljavate udžbenik u nastavi stranih jezika.

Uvjerenam, a to mi je pokazalo i dugogodišnje iskustvo i kao nastavnika i kao prosvjetnog savjetnika, da je udžbenik nužan bilo za učenje stranog jezika bilo za podučavanje. Osim tematskih tekstova, koji su često i sadržajno međusobno povezani, a imaju i svoju odgojno-obrazovnu vrijednost, udžbenik sadrži niz sistematski pripremljenih zadataka za provođenje govornih vježbi te zadataka za sistematsku, postupnu obradu gramatičkog gradiva prema nastavnom programu za pojedini stupanj učenja. Jasno da udžbenik mora pratiti i radna bilježnica, odnosno radni priručnik za učenike, što i nastavniku znatno pomaže u radu. Gramatičko gradivo kratko uvedeno pomoću udžbenika, dalje se usvaja i uvježbava pomoću radne bilježnice, odnosno radnog priručnika za učenike preko raznolikih oblika pismenih vježbi. Udžbenik je upravo onaj dio radnih materijala koji nastavnika vodi u radu, a učenicima pomaže u usvajanju jezika. Osim toga na taj način svi učenici jednog područja stječu ista znanja, svladavaju iste vještine, što im omogućuje da tako stečeno predznanje koriste na daljnjem stupnju školovanja. Udžbenik je podloga bez koje bi se vrlo teško postigli željeni rezultati, tj. usvajanje sistema stranog jezika. Sigurno je da je vrlo korisno posegnuti i za drugim materijalima — dječjim časopisima, dječjom literaturom, pa i nekim kasetama sa snimljenim dijalozima i drugim izgovorenim tekstovima (pjesmice, priče, pjesme za pjevanje), kako bismo učenike osposobili da čitanjem odnosno slušanjem izvornih govornika uspješno stječu nove informacije, te proširuju znanje.

Jedan je od osnovnih zadataka prosvjetnog savjetnika da prati rad nastavnika te da ih upućuje u pravilne tokove i savjetuje u radu s namjerom da poboljša njihove rezultate. Koji su bitni načini pristupa nastavniku da se postigne željeni cilj uspješnijeg podučavanja i oblikovanja primjerenog lika nastavnika?

Kad sam se prihvatila tog posla, bila sam svjesna uloge savjetnika u unapređivanju nastave stranog jezika pružanjem pomoći nastavnicima, naročito početnicima, da se što bolje snađu u svom poslu. Prisjećam se vremena kada su prosvjetni savjetnici obvezno posjećivali nastavnike početnike tri do četiri puta u prve dvije godine njihova radnog staža. Mislim da je to bila veoma dobra praksa. Iako su nastavnici u toku studija slušali predavanja iz metodike pa hospitalirali po mjesec dana na osnovnim školama, u to su ih vrijeme uglavnom vodili nastavnici metodike pa i mentori na osnovnim školama. Sasvim je drugačije kad se mladi nastavnik nađe sam na svom terenu, gdje se suočava s problemima i uvjetima rada koji nisu postojali u školi gdje je imao praksu. Zadatak je prosvjetnog savjetnika da upravo u rješavanju tih problema pomogne nastavniku, da ga savjetuje kako izraditi najnužnije vizualno sredstvo, kako probuditi interes učenika za učenje stranog jezika. Obilaskom nastavnika početnika mogao se pratiti njegov stvarni napredak od jednog do drugog posjeta. Bilo je slučajeva da je mladi nastavnik lutao i pokazao potpuno nesnalaženje u poslu pri prvom posjetu. No već sljedeći obilazak dao je sasvim drugu sliku, a pri

daljnjim posjetima taj isti mladi nastavnik bio je već gotovo vješt u svojim metodičkim postupcima, a imao je i dobre rezultate. Uvijek sam tu službu smatrala savjetodavnom u pravom smislu riječi. Obilazak nastavnika u školama smatrala sam najprimarnijim jer sam jedino tako mogla uočavati probleme s kojima se nastavnici susreću, pa mi je uvid u njihov rad na terenu pomogao i pri izboru tema za teorijska predavanja na stručnim aktivima, koji su se obvezno održavali dvaput, pa čak i četiri puta godišnje u većim centrima u regiji. Za neke od tih stručnih aktivna organizirala sam i ogledna predavanja, a te zadatke povjerila sam vještijim i odvažnijim nastavnicima iz tog područja. Ponekad sam dobivala od samih nastavnika poticaj da njihova iskustva prenesem nastavnicima koji se možda baš u nekim oblicima rada nisu najbolje snalazili. Zaista, na širokom terenu koji sam obilazila nailazila sam na vrlo lijepe primjere rada, na mnogo nastavnika koji su se redovito i savjesno pripremali za nastavu, a nastavna sredstva, u nestašici financijskih sredstava škola, sami su izrađivali. Mogla bih navesti bezbroj takvih primjera. I na kraju, praćenje rada nastavnika na terenu mnogo mi je pomoglo pri pisanju udžbenika i priručnika za nastavnike.

Dužnost prosvjetnog savjetnika je da upozna nastavnike s novim nastavnim postupcima i novim nastavnim pomagalicama. To sam učinila npr. s grafoskopom čim se on, negdje početkom sedamdesetih godina, pojavio na našem tržištu. Zanimljiva tema na stručnim aktivima i seminarima bila je uvođenje grupnog rada, njegova organizacija i upoznavanje s materijalima koji se mogu vrlo uspješno koristiti tim načinom rada; zatim upotreba element-filmova u nastavi. Bilo je govora i o provjeravanju znanja: pripremala sam testove za provjeravanje vještine učenika u razumijevanju novoga, nepoznatoga teksta bilo odslušanoga ili pročitanaoga, za provjeravanje vokabulara i dr. Povremeno bih primjerke takvih testova podijelila nastavnicima na stručnim aktivima kako bih im pomogla da pomoću njih provjeravaju znanje učenika na polugodištu ili na kraju školske godine, ili da prema njima sastave slične testove.

Da bi prosvjetni savjetnik uspio u svom radu i svojim savjetom poboljšao rezultate nastave, potrebno je u prvom redu osjećati ljubav za taj posao i pristupiti nastavniku kao prijatelj. Na taj način nastavnik stječe povjerenje i osjeća da prosvjetni savjetnik nije došao samo da kritizira njegov rad već da mu u prvom redu pomogne te, ako zaslužuje, da ga i pohvali. Nadalje je potrebno da na neki način skrene pažnju na to da je lik nastavnika uzor za učenike. Nemaran odnos prema radu, nepripremanje za nastavu rezultira i u nemarnom odnosu učenika prema izvršavanju poslatih zadataka.

Organizirali ste brojne seminare, savjetovanja za nastavnike stranih jezika te redovno održavali stručne aktivne. Kolika je važnost takvog načina individualnog stručnog usavršavanja nastavnika, posebice kad se radi o nastavnicima stranih jezika?

U toku moje desetogodišnje prakse prosvjetnog savjetnika za strane jezike organizirala sam osam seminara u trajanju od četiri do deset dana za nastavnike engleskog i njemačkog jezika. Teme za seminare našla sam u samoj praksi prateći rad nastavnika. U dogovoru s predavačima na seminarima, Englezima, Amerikancima i Nijemcima, preporučila sam im čemu da obrate najveću pažnju. No nastojala sam da u prvi plan stave što više direktne komunikacije s nastavnicima, koji uglavnom nemaju drugu priliku da se sami aktivno služe dotičnim stranim jezikom. I seminari i stručni aktivni bili su uvijek vrlo dobro posjećeni.

Kao što to često biva, ljudi odlaskom u mirovinu prekidaju posao kojim su se bavili čitav radni vijek. Kod vas to nije slučaj, vi ste i dalje vrlo aktivni.

Moram reći da se, iako sam u mirovini više od 10 godina, ne osjećam kao umirovljenik, jer sam upravo u tih 10 godina sudjelovala u izradi novih udžbenika (serija In English Please – suautorice Blanka Brozović i Verica Zorić), radnih priručnika za učenike i priručnika za nastavnike te izradi popratnih audiovizualnih nastavnih sredstava. Dapače, tom sam se radu mogla i više posvetiti jer imam mnogo više vremena nego prije, a i sada ima zadataka koje moram i želim izvršiti. Osim toga, neki su me prosvjetni savjetnici u većim centrima pozivali na stručne aktive da bih prezentirala udžbenike i kazala nešto o njihovoj koncepciji, posebno o upotrebi višeizvornog sklopa.

Za vaš izuzetni i neumorni rad i zasluge na unapređivanju nastave stranih jezika dobili ste visoka priznanja, nagrade i odlikovanja. Što vam je pružilo najviše zadovoljstva?

Dodjela nagrade za dugogodišnji savjestan rad veliko je zadovoljstvo za nagrađene. To je znak da je njihov rad zapažen kao uspješan, što daje odgovornima poticaj da ga na najbolji mogući način i priznaju. Meni je ipak najveće zadovoljstvo kad mi se ponekad jave nastavnici koje sam od njihovih početaka upućivala u rad. Najveće priznanje za mene je spoznaja da su nastavnici moj rad znali cijeniti i da sam kod njih stekla veliko povjerenje.

Razgovarala: *Vida Nikpalj*